

بررسی ارتباط سرمایه‌ی فرهنگی با انگیزه ورود به دانشگاه و عملکرد تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان

دکتر صمد ایزدی^۱، دکتر لایلا جویباری^۲، فریبا یکی^۳، دکتر حجت صفار حیدری^۴

fbaiiky@yahoo.com

نویسنده مسئول: بابلسر، دانشگاه مازندران، دانشکده‌ی علوم انسانی و اجتماعی

پذیرش: ۹۲/۱۰/۸

دریافت: ۹۲/۷/۲۲

چکیده:

زمینه و هدف: امروزه افراد دارای سرمایه‌های مختلفی هستند که سرمایه‌ی فرهنگی بیشترین تاثیر را بر افکار و رفتارهای آن‌ها داشته، فضای زندگی آن‌ها را شکل می‌دهد. سرمایه فرهنگی بدون کوشش شخصی کسب و به ارث برده نمی‌شود، کسب سرمایه‌ی فرهنگی کار طولانی، مداوم و پی‌گیر، یادگیری، فرهنگ‌پذیری، زمان و امکانات مالی و مادی را می‌طلبد. انگیزه به عنوان شاهره اصلی یادگیری و عملکرد تحصیلی با سرمایه‌ی فرهنگی ارتباط دارد. هدف این پژوهش تعیین ارتباط سرمایه فرهنگی با انگیزه‌ی ورود به دانشگاه و عملکرد تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان است.

روش بررسی: این پژوهش توصیفی تحلیلی با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس روی ۳۵۹ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۹۱ انجام گرفت. جهت جمع‌آوری اطلاعات از دو پرسشنامه روا و پایای سرمایه‌ی فرهنگی با چهار مقیاس درونی، عینی، نهادی و تعاملی و پرسشنامه‌ی انگیزه ورود به دانشگاه و همچنین برای سنجش عملکرد تحصیلی از معدل دانشجویان استفاده شد و داده‌ها با استفاده از آزمون اسپیر من و کراس کالوالیس مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: ۷۵/۵ درصد نمونه‌ها زن و بیشترین قومیت فارس (۶۳/۸ درصد) بودند. میانگین نمره‌ی حیطه‌های درونی، عینی، نهادی و تعاملی به ترتیب ۲/۲۰، ۵۸/۹۳، ۱/۱۳، ۳/۱۸ بود. بیشترین نمره مربوط به سرمایه‌ی فرهنگی تعاملی بود. انگیزه‌ی ورود ۴۹ درصد دانشجویان خوب بود. عملکرد تحصیلی ۲۱/۷ درصد دانشجویان بالاتر از ۱۷ (خیلی خوب) بود. بین سرمایه‌ی فرهنگی درونی با عملکرد تحصیلی ($P=0/028$) و سرمایه‌ی فرهنگی تعاملی با انگیزه ورود ($p=0/0001$) و عملکرد تحصیلی ($P=0/005$) ارتباط معنادار وجود داشت. بین سرمایه‌ی فرهنگی عینی و نهادی با انگیزه‌ی ورود و عملکرد تحصیلی ارتباط معناداری وجود نداشت. از بین چهار نوع سرمایه‌ی فرهنگی تنها ارتباط معنادار بین سرمایه فرهنگی درونی به تفکیک دانشکده مشاهده شد ($P=0/008$) و بین هر چهار نوع سرمایه‌ی فرهنگی با سطح سواد پدر و مادر ارتباط معنادار وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با افزایش سرمایه‌ی فرهنگی درونی عملکرد تحصیلی در دانشجویان افزایش می‌یابد و سرمایه فرهنگی تعاملی نقش بسیار تاثیرگذاری بر انگیزه‌ی ورود دانشجویان به دانشگاه و عملکرد تحصیلی آنان ایفا می‌کند. داشتن امکانات فرهنگی و مدارک علمی، فنی و حرفه‌ای (سرمایه‌ی فرهنگی عینی و نهادی) عامل مهم و تاثیرگذاری در افزایش سرمایه‌ی فرهنگی دانشجویان نمی‌باشد.

واژگان کلیدی: سرمایه‌ی فرهنگی، انگیزه‌ی ورود، عملکرد تحصیلی، دانشجویان

۱- دکتری برنامه ریزی درسی، دانشیار برنامه ریزی درسی دانشگاه مازندران

۲- دکتری آموزش پرستاری، دانشیار مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی گلستان

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه مازندران

۴- دکترای فلسفه، فلسفه تعلیم و تربیت، استادیار دانشگاه مازندران

مقدمه

سرمایه‌ی فرهنگی مجموعه‌ای از روابط، معلومات و امتیازات است که فرد، برای حفظ کردن یا به دست آوردن یک موقعیت اجتماعی از آن استفاده می‌کند و به طور دایمی در قلمرو امکانات یک قشر، گروه، طایفه یا قبیله است (۱). سرمایه‌ی فرهنگی بدون کوشش شخصی کسب و به ارث برده نمی‌شود، کسب سرمایه‌ی فرهنگی کار طولانی، مداوم و پی‌گیر، یادگیری و فرهنگ‌پذیری را می‌طلبد. کسب سرمایه‌ی فرهنگی زمان می‌خواهد و به امکانات مالی و مادی نیاز دارد (۲). انگیزه‌ی پیشرفت و عملکرد تحصیلی مطلوب ناشی از تفاوت محیط خانوادگی آن‌هاست (۳). افرادی که سرمایه‌ی فرهنگی بیشتری دارند، در بازار تحصیلی موفقیت بیشتری کسب می‌کنند (۱). بورديو از صاحب‌نظران سرمایه‌ی فرهنگی، سرمایه فرهنگی را به سه دسته سرمایه‌ی بدنی و فردی "حافظه، مهارت‌های تجربی و رفتاری و معلومات کسب‌شده"، سرمایه عینی فرهنگی "مجموعه میراث‌های فرهنگی، آثار ادبی و شاهکارهای هنری" و سرمایه‌ی نهادی و ضابطه‌ای "مدارک تحصیلی، مدارک حرفه‌ای و کارا" تقسیم می‌کند (صالحی امیری). بورديو معتقد است نظام‌های تعلیم و تربیت مدرن در اعتباربخشی و ارتقای سرمایه‌ی فرهنگی در کودکانی که سرمایه‌ی فرهنگی زیادی از والدینشان به ارث برده‌اند به نسبت کودکانی که هنگام ورود به نهادهای تعلیم و تربیت از مهارت و خصلت‌های اندک و ناچیزی برخوردارند، بسیار کارآمدتر عمل می‌کنند و پذیرفته شدگان رشته‌های پول ساز چون پزشکی و مهندسی به ویژه در دانشگاه‌های معتبر جهان نشان می‌دهد که اکثریت این دانشجویان از خانواده‌هایی هستند که وجود ترکیبی از سرمایه‌ی اقتصادی و فرهنگی در آن‌ها مشهود است و فرزندان افراد طبقات بالای جامعه با پشتوانه‌ای از سرمایه‌ی فرهنگی و اقتصادی باعث تداوم اشرافیت تحصیلی ارثی می‌شوند (۴). فرهنگ و سرمایه‌های فرهنگی رفتارها، نگرش‌ها و اظهار نظرهای او را

هدایت کرده و از طرف دیگر در انتخاب‌های وی در زندگی روزمره نقش اساسی دارد. آنچه مسلم است، امروزه افراد دارای سرمایه‌های مختلفی هستند که سرمایه‌ی فرهنگی بیشترین تاثیر را بر افکار و رفتارهای آن‌ها داشته، فضای زندگی آن‌ها را شکل می‌دهد. بنابراین، نقش ساختارهای فرهنگی که در ارتباط با سرمایه فرهنگی می‌باشد، تاثیر بنیادی در شخصیت و سبک زندگی افراد ایفا می‌کند. (۵). ورود به دانشگاه از راه‌های گوناگون بر زندگی شخص تاثیر دارد. توانایی‌هایی که هر فرد با تحصیلات عالی کسب می‌کند، نتایج اقتصادی و بهره‌های اجتماعی و فکری از جمله دلایل مثبت این تصمیم‌گیری هستند (۶). انگیزه انسانها نمی‌تواند با عوامل مختلفی مانند سرمایه‌ی فرهنگی، شرایط محیطی، منافع فراگیر از یادگیری، میزان هزینه و فایده فراگیر، خصوصیات فرادهنده بی ارتباط باشد و میزان این ارتباط می‌تواند در جوامع و گروه‌های مختلف متفاوت باشد (۷). مساله موفقیت یا عدم موفقیت در امر تحصیل از مهم‌ترین دغدغه‌های هر نظام آموزشی است. موفقیت و پیشرفت تحصیلی در هر جامعه نشان دهنده‌ی موفقیت نظام آموزشی در زمینه‌ی هدف یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است. بنابراین نظام آموزشی را زمانی می‌توان کارآمد و موفق دانست که پیشرفت تحصیلی دانشجویان آن در دوره‌های مختلف دارای بیشترین و بالاترین رقم باشد. (۸) نقش سرمایه‌ی فرهنگی در نابرابری‌های تحصیلی طبقات مختلف و تاثیر برخورداری از این سرمایه در بهره‌مندی بیشتر از فرآیند تحصیل، از جمله موضوعاتی بوده است که بسیاری از پژوهش‌های تجربی در سراسر جهان به آن پرداخته‌اند. بیشتر این تحقیقات تجربی بر ارتباط بین پیشینه اجتماعی، مشارکت فرهنگی و موفقیت تحصیلی متمرکز شده‌اند. (۹).

خیرخواه به نقل از وکیلان می‌نویسد در میدان دانشگاهی، نمرات، مدارج و مدارک تحصیلی و رتبه‌ی اساتید، نمایان‌گر

زیاد و علاقه به ساخت دارو و کسب موقعیت اجتماعی مهم ترین انگیزه در انتخاب رشته ی داروسازی بود و کمترین تاثیر را توصیه ی دوستان و توصیه ی خانواده و کار در بیمارستان داشتند. دانشجویان پسر عوامل کسب درآمد و کسب موقعیت اجتماعی را بیش از دانشجویان دختر در انتخاب رشته ی خود دخالت داده بودند. (۱۴) با توجه به ایفای نقش سه نوع سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در جامعه، توسعه ی اقتصادی در گرو عامل فرهنگ است و شاید بتوان گفت فرهنگ و سرمایه ی فرهنگی پایه و اساس رشد و توسعه است (۱۵). مطالعات اندکی در خصوص سرمایه فرهنگی در دانشجویان انجام شده است و همچنین کمتر مطالعه ای را می توان یافت که به انگیزه ی ورودی دانشجویان به دانشگاه ها پرداخته باشد لذا با توجه به اینکه تاکنون مطالعه ای در خصوص ارتباط سرمایه ی فرهنگی و انگیزه ورود و عوامل موفقیت صورت نگرفته بود، این پژوهش با هدف بررسی تاثیر سرمایه ی فرهنگی خانواده بر انگیزه ورود به دانشگاه عملکرد تحصیلی دانشجویان در دانشکده های دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام شد.

روش بررسی

این مطالعه از نوع توصیفی-همبستگی می باشد. جامعه ی آماری در این پژوهش شامل دانشجویان دختر و پسر در مقطع کارشناسی پیوسته (اتاق عمل، علوم آزمایشگاهی، هوشبری، بهداشت عمومی و بهداشت محیط، پرستاری و مامایی) و پزشکی و دندانپزشکی بود که در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۲-۹۱ به تحصیل اشتغال داشتند. برای تعیین حجم نمونه از ۴۵۰ دانشجو ترم ۲ و ۳ تعداد ۳۵۹ دانشجو در مطالعه به روش سرشماری شرکت کردند. برای جمع آوری داده ها از سه پرسشنامه استفاده شد. نخست پرسشنامه ثبت اطلاعات جمعیت شناختی و تحصیلی دانشجویان که حاوی یازده سوال و سوالاتی شامل (سن، جنس، سن، سطح سواد والدین، رشته، دانشکده، معدل و ...) بود. بخش دوم

سرمایه ی آن ها در این میدان است و کنش گران این میدان، با کسب سرمایه ی (فرهنگی) بیشتر، مواضع برتری را به دست می آورند و به بازتولید قدرت خود می پردازند. آنچه در میدان دانشگاهی سرمایه ی فرهنگی به شمار می رود، خاص این میدان است و میدان های دیگر، نظیر میدان سیاسی و دینی از آن تبعیت نمی کنند. خدایی به نقل از کلمن ۱۳۸۷ می نویسد مطالعات انجام شده در کشورهای دیگر حاکی از تاثیر زمینه های اجتماعی و خانوادگی بر عملکرد تحصیلی فرزندان بوده است و این زمینه ها از این طریق در انتخاب شغل، درآمد و وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی نسل بعدی آن ها بازتاب پیدا می کند (۱۰). در پژوهش ماسلن (۱۹۹۵) در استرالیا دانش آموزانی که والدینشان مشاغل تخصصی و تحصیلات دانشگاهی داشتند، چهار برابر بیش از دانش آموزانی که والدینشان مشاغل کارگری داشتند به دانشگاه راه می یافتند. (۱۱)

بررسی دی ماگیو و همکارانش (۱۹۸۵) درخصوص رابطه ی سرمایه ی فرهنگی و موفقیت آموزشی نیز نشان داد که سرمایه ی فرهنگی خانواده ها، منابع و کالاهای فراهم شده توسط آن ها بر موفقیت آموزشی فرزندان اثرات قابل توجهی دارد (۱۲). مطالعه ی نوغانی (۱۳۸۰) درباره ی تاثیر نابرابری سرمایه ی فرهنگی بر موفقیت تحصیلی دانش آموزان پیش دانشگاهی در دستیابی به آموزش عالی موید آن است که در پرتو سرمایه ی اجتماعی و اقتصادی، سرمایه ی فرهنگی سهم مثبت و معناداری بر احتمال قبولی و نمره ی کسب شده داوطلبان دارد. (۱۳) مطالعه ی خدایی (۱۳۸۷) در رابطه ی سرمایه ی اقتصادی و فرهنگی والدین دانش آموزان با احتمال قبولی آن ها در آزمون سراسری نیز نشان داد سرمایه ی اقتصادی و فرهنگی والدین احتمال قبولی داوطلبان را افزایش می دهد. مطالعه ی تاج کی و همکارانش (۱۳۸۷) با هدف بررسی انگیزه های ورود به رشته ی داروسازی در دانشجویان دانشکده ی داروسازی زنجان نشان داد داشتن فرصت شغلی

پرسشنامه‌ی انگیزه تحصیلی (AMS) بود. این پرسشنامه شامل ۲۸ سوال با طیف لیکرت ۷ تایی (از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) بود که روایی و پایایی این پرسشنامه در مطالعات خارج از کشور مورد تایید قرار گرفته است (۱۶) و در ایران در مطالعه‌ی بحرانی ۱۳۸۴ پایایی آن به روش بازآزمایی به فاصله‌ی دو هفته و ثبات درونی با محاسبه‌ی آلفای (۰/۷۳) محاسبه گردیده است. آلفای کرونباخ کل مقیاس ۰/۸۸ محاسبه گردید (۱۷).

در این مطالعه سرمایه‌ی فرهنگی دانشجویان با استفاده از پرسشنامه‌ی سرمایه‌ی فرهنگی که توسط خانم آسیه بنی عقیل دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی جهت استفاده در پایان نامه‌ی دکترای با عنوان ((بررسی ارتباط سرمایه‌ی فرهنگی و کیفیت زندگی با عملکرد علمی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان)) در چهار حیطه‌ی سرمایه‌ی فرهنگی (درونی، عینی، نهادی و تعاملی) طراحی شده است، اندازه گیری شد. برای بررسی شاخص روایی محتوا از شاخص روایی محتوای والتس و باسل استفاده و از متخصصین درخواست شد تا میزان مربوط بودن، ساده بودن و واضح بودن هریک از عبارات موجود در پرسشنامه را در طیف ۴ تایی تعیین نمایند. آنگاه امتیاز شاخص روایی محتوا برای هر عبارت به وسیله‌ی تقسیم تعداد متخصصان موافق با عبارت دارای رتبه‌ی ۳ و ۴ بر تعداد کل متخصصان محاسبه و سوالات دارای نمره‌ی ۰/۷۹ و بالاتر مورد پذیرش قرار گرفت (۱۸). در مرحله‌ی نهایی بنی عقیل برای تعیین پایایی پرسشنامه از آزمون همسانی درونی استفاده نمود. بدین معنی که پرسشنامه رادراختیار ۲۶ تن از دانشجویان قرارداد و پایایی ابزارها را تعیین نمود. آلفای کرونباخ حیطه‌های درونی، عینی، نهادی و تعاملی سرمایه‌ی فرهنگی به ترتیب ۰/۷۹۷، ۰/۷۲۶، ۰/۷۶۷ و ۰/۷۲۴ بوده که مورد تایید قرار گرفت. امتیاز دهی به حیطه‌ی سرمایه فرهنگی درونی و تعاملی بر اساس طیف لیکرت پنج تایی، عینی با دودسته سوالات فعالیت‌های فرهنگی (طیف

لیکرت پنج تایی) و مقولات فرهنگی (وجود دارد، وجود ندارد) و سرمایه‌ی فرهنگی نهادی (به صورت بلی، خیر) بود. نمرات حیطه‌های سرمایه فرهنگی درونی، عینی و تعاملی از ۵ نمره و نهادی از ۲ نمره محاسبه گردید. آلفای کرونباخ حیطه‌های درونی، عینی، نهادی و تعاملی سرمایه فرهنگی به ترتیب ۰/۷۹۷، ۰/۷۲۶، ۰/۷۶۷ و ۰/۷۲۴ بود که مورد تایید قرار گرفت.

شیوه‌ی تجزیه و تحلیل داده‌ها:

پس از اتمام پژوهش و جمع آوری داده‌ها و اطلاعات، پرسشنامه مورد بازبینی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته که روش‌های آماری جهت تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیات به شرح ذیل می باشد: به منظور تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS استفاده گردید. در بخش آمار توصیفی به توزیع فراوانی و درصدها و در بخش آمار استنباطی با به کارگیری ضریب همبستگی اسپیرمن و تحلیل واریانس یک طرفه به تحلیل داده‌ها پرداختیم و سوالات تحقیق را مورد بررسی قرار دادیم.

یافته‌ها

بررسی ویژگی‌های زمینه‌ای در میان جمعیت نمونه نشان داد که حدود بیش از نیمی دانشجویان مورد بررسی را زنان ۷۵/۵ و بقیه را مردان تشکیل داده اند. ۵۸/۸ درصد دانشجویان خوابگاهی و بقیه غیر خوابگاهی بوده اند. فراوانی و درصد افراد نمونه بر حسب دانشکده نشان داده است که ۲۱/۲ درصد افراد نمونه از دانشکده‌ی پرستاری، ۳۳/۷ درصد دانشکده‌ی پیراپزشکی، ۱۴/۸ درصد دانشکده‌ی بهداشت، ۲۲ درصد دانشکده‌ی پزشکی و ۸/۴ درصد از دانشجویان دانشکده‌ی دندانپزشکی بوده اند. فراوانی و درصد افراد نمونه بر حسب تحصیلات پدر نشان می‌دهد که بیشتر پدران افراد دارای تحصیلات دیپلم (۳۱/۸ درصد) و تعداد کمی از آن‌ها (۳/۲ درصد) تحصیلات دکترای داشته‌اند. فراوانی و درصد افراد نمونه بر حسب تحصیلات مادر نشان می‌دهد که بیشتر مادران

پژوهش نشان داد که از بین چهار نوع سرمایه فرهنگی تنها بین سرمایه فرهنگی تعاملی با انگیزه ورود دانشگاه $(p < ۰/۰۰۱)$ ، سرمایه فرهنگی درونی $(p = ۰/۰۲۸)$ و تعاملی با عملکرد تحصیلی $(p = ۰/۰۰۵)$ ارتباط معنادار وجود داشت. و بین دانشجویان با عملکردهای تحصیلی مختلف در سرمایه فرهنگی نهادی و عینی تفاوت معناداری وجود نداشت. از بین چهار نوع سرمایه فرهنگی تنها ارتباط معنادار بین سرمایه فرهنگی درونی به تفکیک دانشکده مشاهده شد $(P = ۰/۰۰۸)$ ولی بین هر چهار نوع سرمایه فرهنگی با سطح سواد پدر و مادر ارتباط معناداری وجود داشت.

افراد نمونه دارای تحصیلات پایین‌تر از دیپلم (۳۷ درصد) و تعداد کمی از آنها (۱/۷ درصد) تحصیلات ارشد داشته‌اند. نتایج توصیفی نشان می‌دهد میانگین نمره سرمایه فرهنگی در حیطه‌های درونی، عینی، نهادی و تعاملی به ترتیب ۲/۹۳، ۳/۱۸، ۱۳/۵۸ و ۳/۱۸ بود. کمترین نمره مربوط به سرمایه فرهنگی نهادی و بیشترین نمره مربوط به سرمایه فرهنگی تعاملی بود. میانگین انگیزه تحصیلی ۴/۹۳ و در حد نسبتاً مطلوب بود. عملکرد تحصیلی زیر ۱۲ (ضعیف) ۰/۸، ۱۴-۱۲ (متوسط) ۱۲/۵، ۱۷-۱۴ (خوب) ۶۴/۶، بالاتر از ۱۷ (خیلی خوب) ۲۱/۷ درصد در میان دانشجویان بود. نتایج تحلیلی

جدول ۱. توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار نمرات افراد در سرمایه فرهنگی درونی، عینی، نهادی، تعاملی

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
سرمایه فرهنگی درونی	۳۵۹	۲/۹۳	۰/۶۲
سرمایه فرهنگی عینی	۳۵۹	۲/۵۸	۰/۰۶۱
سرمایه فرهنگی نهادی	۳۵۹	۱/۱۳	۰/۱۳
سرمایه فرهنگی تعاملی	۳۵۹	۳/۱۸	۰/۶۲

جدول ۲: توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار نمرات افراد در انگیزه ورود به دانشگاه

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
انگیزه ورود به دانشگاه	۳۵۹	۴/۹۳	۰/۶۸

جدول ۳: توزیع فراوانی و درصد نمرات افراد در عملکرد تحصیلی

عملکرد تحصیلی	تعداد	درصد
زیر ۱۲ (ضعیف)	۳	۰/۸
۱۲-۱۴ (متوسط)	۴۵	۱۲/۵
۱۷-۱۴ (خوب)	۲۳۲	۶۴/۶
بالاتر از ۱۷ (خیلی خوب)	۷۸	۲۱/۷

جدول ۴: همبستگی بین سرمایه‌ی فرهنگی درونی، عینی، نهادی، تعاملی با انگیزه ورود به دانشگاه

متغیر	انگیزه ورود به دانشگاه	
	مقدار برآورد	شده ضریب همبستگی
سرمایه فرهنگی درونی	۰/۱۵۸	معناداری (P-Value) ۰/۰۷۵
سرمایه فرهنگی عینی	۰/۰۲۲	معناداری (P-Value) ۰/۶۷۶
سرمایه فرهنگی نهادی	۰/۰۴۸	معناداری (P-Value) ۰/۳۶۵
سرمایه فرهنگی تعاملی	۰/۲۶۰	معناداری (P-Value) ۰/۰۰۰

جدول ۵: تحلیل واریانس یک طرفه (با استفاده از آزمون کروسکال والیس) مربوط به سرمایه‌ی فرهنگی نهادی با عملکرد تحصیلی

عملکرد تحصیلی	تعداد	معناداری (P-Value)	معناداری (P-Value)	معناداری (P-Value)	معناداری (P-Value)
		درونی	عینی	نهادی	تعاملی
زیر ۱۲ (ضعیف)	۳				
۱۲-۱۴ (متوسط)	۴۵				
۱۴-۱۷ (خوب)	۲۳۲	P=۰/۰۲۸	P=۰/۷۲۰	P=۰/۴۵۱	P=۰/۰۰۵
بالا تر از ۱۷ (خیلی خوب)	۷۸				

بحث

نتایج تحقیق نشان داد بین سرمایه‌ی فرهنگی درونی با عملکرد تحصیلی ($P = ۰/۰۲۸$) و سرمایه‌ی فرهنگی تعاملی با انگیزه‌ی ورود ($P = ۰/۰۰۱$) و عملکرد تحصیلی ($P = ۰/۰۰۵$) ارتباط معنادار وجود داشت. بین سرمایه‌ی فرهنگی عینی و نهادی با انگیزه ورود و عملکرد تحصیلی ارتباط معناداری وجود نداشت. از بین چهار نوع سرمایه‌ی فرهنگی تنها ارتباط معنادار بین سرمایه‌ی فرهنگی درونی به تفکیک دانشکده مشاهده شد ($P = ۰/۰۰۸$) و بین هر چهار نوع سرمایه فرهنگی با سطح سواد پدر و مادر ارتباط معنادار وجود داشت. نتایج پژوهش با یافته‌های کالیمین و کرای

(۱۹۹۸) (۱۹)، لاریو و لامونت (۱۹۹۶) (۲۰) که در تحقیقات خود به این نتیجه رسیده‌اند که رویه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی والدین، بازدید منظم از کتابخانه‌ها، موزه‌ها و نمایشگاه جو فکری لازم برای آرزوهای تحصیلی، عملکرد تحصیلی را برای فرزندان فراهم می‌آورد و نتایج پژوهش دی ماجیو (۱۹۸۲) (۲۱) که منابع و امکانات فرهنگی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان تاثیر داشت، هتونیکتون و پارک (۱۹۸۶) (۲۲)، دیگراف (۲۰۰۰) (۲۳) و آشافنبورگ و ماس (۱۹۹۷) (۲۴) که فعالیت‌های فرهنگی را عاملی تاثیرگذار بر انگیزه پیشرفت دانستند و بی یون (۲۰۱۲) (۲۵) که بین سرمایه‌ی فرهنگی عینی والدین با موفقیت تحصیلی دانش آموزان در

نتیجه گیری

از کل موارد بحث شده می‌توان اینگونه نتیجه‌گیری نمود که با افزایش سرمایه‌ی فرهنگی درونی عملکرد تحصیلی در دانشجویان افزایش می‌یابد و سرمایه‌ی فرهنگی تعاملی نقش بسیار تأثیرگذاری بر انگیزه‌ی ورود دانشجویان به دانشگاه و عملکرد تحصیلی آنان ایفا می‌کند. داشتن امکانات فرهنگی و مدارک علمی، فنی و حرفه‌ای (سرمایه‌ی فرهنگی عینی و نهادی) همانطور که در پژوهش‌های گذشته دیده شد، عامل مهم و تأثیر گذاری در افزایش سرمایه‌ی فرهنگی دانشجویان نمی‌باشد و فرد را به اهداف آموزشی خود نمی‌رساند و شاید بتوان گفت در تسهیل کردن پیشرفت تحصیلی راه گشا باشد ولی گاه فرد در محدودیت‌ها به اهداف خود می‌رسد.

تقدیر و تشکر

این مطالعه حاصل پایان نامه دانشجویی کارشناسی ارشد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مازندران با شماره ۱۰۵۸۷۰۴ می‌باشد که در مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گلستان به صورت طرح تحقیقاتی با شماره ۹۲۰۷۰۹۲۶ در تاریخ ۹۲/۷/۹ مورد تصویب قرار گرفت از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گلستان و مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی بعثت حمایت مالی و معنوی آن و همچنین از دانشجویان عزیز که در این مطالعه مشارکت داشتند قدرانی می‌شود.

کره جنوبی همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت و یافته‌های جگر و هلم (۲۰۰۷) (۲۶) که از بین سه سرمایه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، سرمایه‌ی فرهنگی را به عنوان کلید پیش بینی تحصیلات بالاتر از متوسطه می‌دانند، همخوانی ندارد ولی کاملاً با نتایج تحقیقات لطیفی (۱۳۹۰) (۲۷) که بین سرمایه‌ی بین سرمایه فرهنگی عینیت یافته و نهادینه شده با انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود نداشت و با نتایج تحقیقات ترامونرمونت و ویلیامز (۲۰۰۹) (۲۸) که سرمایه‌ی فرهنگی رابطه‌ای را بسیار تأثیر گذار تر از سرمایه فرهنگی ایستا می‌دانند، کاملاً همسویی دارد. نتایج پژوهش با یافته‌های مولوی و همکاران (۱۳۸۶) (۲۹) و بحرانی (۱۳۸۴) که نشان دادند میزان تحصیلات والدین تأثیر معنی‌داری در انگیزه‌ی تحصیلی نداشت و نتایج پژوهش سپهر (۱۳۹۰) که نشان داد بین سرمایه‌ی فرهنگی با موفقیت تحصیلی به تفکیک تحصیلات والدین ارتباط معناداری وجود داشت و یافته‌های خدایی (۱۳۸۷)، فاتحی خشک‌ناب (۱۳۸۲)؛ به نقل از شولتز، (۱۹۹۳) (۳۰) و یافته‌های تحقیق پورمحسن (۱۳۷۳) (۳۱) که بین سطح سواد والدین و عملکرد تحصیلی ارتباط معناداری وجود داشت و دانش‌آموزانی که والدین با سواد تر داشتند عملکرد تحصیلی بهتری داشتند، همخوانی دارد.

References

- 1- Salehi Amiri SR. The concept theories of cultural, first edition, Phoenix publishing, Tehran, 2007. [In Persian]
- 2- Shuyreh Ch, Olovyyeh F. "Bourdieu's words," translated by Katbi, Moteza, straw publishing, Tehran, 2006.
- 3- Daneshpazhoh Z. Features outstanding students of Scientific competitions and factors affecting their achievement in academic year 71-70, Tehran, Tehran Education Research Council, 1993. [In Persian]
- 4- Bourdieu P. The forms of capital. In J.G.

- Richardson (Ed.), Handbook for theory and research for the sociology of education. New York: Greenwood Press.1986; 241-258.
- 5- Avanmad K, Sasan S. A sociological study of the role of cultural capital in the reproduction of social class among men 50-40 years old city of Bandar Abbas in the year 1388, *Quarterly of Social Sciences*. Islamic Azad University - Shooshtar Branch.2010;4(11):199-218. [In Persian]
- 6- Mohammadi Roozbahani K, Taromi A. Motivational factors volunteers for entrance to University *Quarterly of Research and Planning in Higher Education*.2005 ; No. 37& 38: pp. 126-103. [In Persian]
- 7- Roohi Gh, Hosseini S A. Academic motivation and its relation to some factors in Golestan University of Medical Sciences students. *Journal of Medical Education Development Center*.2007; 4(2):72-83. [In Persian]
- 8- Tamannae Far MR, Gandomi Z. relationship achievement motivation and academic achievement in students. *Journal of Educational Strategies*. 2011; 4(1): 15-19. [In Persian]
- 9- Sepehr M. examining the relationship between cultural capital and academic success.[Dissertation], University of Mazandaran, Faculty of Social Sciences,2011. [In Persian]
- 10- Khodae E . Examining the relationship between economic and cultural capital parents are likely to pass the entrance examination for the academic year 85, *Quarterly of Association Iranian Higher Education*. First Year, 4:65-84.
- 11- Maslen J .Study finds class division in access to Australian higher education. *The Chronic of Higher Education*.1995; 42(14):p 50.
- 12- Dimaggio p , Moher J. Cultural capital,educational attainment,and martial selection.*American Journal of Sociology*. 1985,Vol: 90:1231-1261.
- 13- Noghani M. The impact of inequality cultural capital on academic achievement in high school students in access to higher education, *Quarterly of Education*.2008 ; No. 91:71-101. [In Persian]
- 14- Tajkee J, SARvAri Zanjani R, Mazloomzadeh S, Jafari MR. Motivations for entering the field of medicine, pharmacy Zanjan students, *Two Quarterly Development of Medical Education*.2008 ; 1(1), first year: 29-37.[In Persian]
- 15- Azimi Arani H. Terms of underdevelopments in Iran economy, Seventh Edition, straw publishing, , Tehran,2006. [In Persian]
- 16- Vallerand R J, Pelletier LG, Blais MR, Briere NM, Senecal C, Vallieres EF . The academic motivation scale: a measure of intrinsic, extrinsic and amotivation in education, *Journal of Educational and Psychological Measurement*. 1992 ; 52(4):1003-1017.
- 17- Bahrani M. Study of academic motivation in Fars province students and associated factors with it. *Journal of Social Sciences and Humanities Shiraz University* .2005; 4(24):114-115 [In Persian]
- 18- Heravi karimovi M, Anoosheh M,

Foroughan M, Sheikhi MT, Hajizadeh, E. Designe and psychometric questionnaire Abuse to Elderly in the Family. *Journal of Iran Aging*.2010 ; Year 5, No. 15:7-21.

19- Kalmijn M, Kraakamp G. Race, cultural capital and schooling, an analysis of trends in the United States. *Sociology of Education*.1996;69(1)

20- Lamont M, Lareau A. Cultural capital: allusions, gaps and glissandos in recent theoretical developments. *Sociological Theory*.1988; 6(2):153-168.

21- DiMaggio P. Cultural capital and school success: The impact of status culture participation on the grades of U.S. high school students. *American Sociological Review*.1982; Vol 47: 189-201.

22- Park HS. The culture, translation and Management Development Association of Iran. Tehran; Amir Kabir Publications:2004.

23- De Graaf ND, De Graaf PM, Kraaykamp G. Parental cultural capital and educational attainment in the Netherlands: A refinement of the cultural capital perspective. *Sociology of Education*.2000; 73(2): 92-111.

24- Aschaffenburg K, Mass L. Cultural and educational careers: The Dynamics of reproduction. *American Sociological Review*.1997 ;vol 62:573-587.

25- Byun S ,chofer E, Kim K. Revisiting the role of cultural capital in east Asian educational systems- The case of South Korea . *Sociology of Education* .2012; 85(3): 219-39.

26- Jæger M.M , Holm ,A. Does parents' economic, cultural, and social capital explain the social class effect on educational attainment in the Scandinavian mobility regime?, *Social Science Research*.2007; Vol 36: 719–744.

27- Latifi S. The relation cultural capital with achievement motivation and academic performance student of Tehran university, [Dissertation]. University of Tehran Faculty of psycholog & Eudcation science;2011. [In Persian]

28- Tramonte L , Willms D. Cultural capital and its effects on education outcomes”, *journal homepage, Economics of Education Review*.2010; Vol: 29: 200–213.

29- Molavi P, Rostami Kh, Fadaei Naeeni A, Mohammadnia, H, Rasoolzadeh B. Studying the factors affecting to reduce medical sciences students' motivation , *Scientific Journal of Medical Council of Islamic Republic of Iran*, 2007 ; 1 (97): 53-58. [In Persian]

30- Fatehi Khoshknab L. examining the relationship between self-esteem and academic achievement of students in the control group (children martyr) in East Azerbaijan province, [Dissertation]. Al Zaha university,2003. [In Persian]

31- Pourmohsen M. Survey the relationship between academic performance of students and family literacy, [Dissertation]. Tabatabai University, 1994. [In Persian]

The Relationship of Cultural Capital with University Entrance Motivation and Academic Performance of Golestan University of Medical Sciences' Students

Ezadi S¹, Joybari L², Baiky F², Safar heydari H¹

¹Dept. of Education Mazandaran University, Mazandaran, Iran

²Education Development Office, Golestan University of Medical Sciences, Golestan, Iran

Corresponding Author: Baiky F, Education Development Office, Golestan University of Medical Sciences, Golestan, Iran

Email: fbaiky@yahoo.com

Received: 14 Oct 2013 **Accepted:** 29 Dec 2013

Background and Objective: Cultural capital has a strong impact on people's minds and behaviors. Cultural capital is not attained without personal attempt. Attaining of cultural capital needs hard work, continuous learning, acculturation, time and financial resources. Motivation as the main impetus of learning and academic performance is associated with cultural capital. The aim of this study was to investigate the relationship between cultural capital and motivation.

Materials and Methods: This descriptive-analytical research was done using a sample of 359 students at Golestan University of Medical Sciences. For data collection, 2 valid and reliable questionnaires were employed.

Results: The mean of cultural capital in the areas questioned were of 2.93, 2.58, 1.13, 3.18. The highest score was associated with the interactive cultural capital. Entrance motivation was % 49 and academic performance 21.7. There was a significant positive relation between academic achievement ($p=0.028$), interactive cultural capital, entrance motivation ($p=0.000$), and academic achievement ($p=0.005$). There was no significant relation between the institutionalized cultural capital, entrance motivation and academic achievement of the students ($p=0.008$).

Conclusion: We can conclude that with enhancing cultural capital students' academic achievement and interactive cultural capital will be enhanced.

Keywords: Cultural capital, Entrance motivation, Academic performance, Students